

Magyar tudományosság a világban Hírösszefoglaló – 2022. november

Díjak, kitüntetések

A BRIT EMERALD PUBLISHING TUDOMÁNYOS BÍRÁLÓI DÍJÁT KAPTA Szász Levente közgazdász, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja – A nagy-britanniai **Emerald Kiadó** 2022-ben is odaítélte a kiemelkedő tudományos bírálatokért járó díjakat. A kiadó által gondozott **Journal of Manufacturing Technology Management** nemzetközi tudományos folyóirat legjobb bírálatok egyikét ebben az évben intézetünk egyetemi tanára, **dr. Szász Levente**, dékánhelyettes nyerte el. A **Journal of Manufacturing Technology Management** a Web of Science adatbázisban jegyzett tudományos szaklap (2022-es impakt faktor = 8,144; AIS = 0,823), amely elsősorban a termelővállalatok által alkalmazott legújabb technológiák vizsgálatára fókuszál. **Szász Levente** tudományos bírálati munkássága elsősorban a vállalatok által alkalmazott digitális technológiák, az Ipar 4.0 megoldások, valamint az erre épülő megoldás-alapú stratégiák területén végzett kutatásokat érintette <https://hu.econ.ubbcluj.ro/>

AZ AMERIKAI FIZIKAI TÁRSASÁG RANGOS DÍJÁT KAPTA BARABÁSI ALBERT-LÁSZLÓ FIZIKUS – A hálózatok statisztikai fizikájával kapcsolatos innovatív munkájáért a csíkkarcfalvi születésű **Barabási Albert-Lászlót** az Amerikai Fizikai Társaság (APS – American Physical Society) Julius Edgar Lilienfeld-díjjal tüntette ki – erről **Lovász László** matematikus, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnökéről szóló Facebook-oldal számolt, de az **APS oldalán** is megtalálható a közlemény. Az APS **Barabásit** „a hálózatok statisztikai fizikájával kapcsolatos úttörő munkájáért választotta, amely átalakította a komplex rendszerek tanulmányozását, valamint azért a maradandó hozzájárulásért, amellyel e gyorsan fejlődő terület jelentőségét a közönség széles köre számára kommunikálta” - mondta **Frances Hellman**, az APS elnöke. „Nagyon örülök, mert ez az első díj, amelyet az Amerikai Fizikai Társaságtól, az én 'szellemi otthonomtól' kapok” – mondta **Barabási**, a hálózattudomány Robert Gray Dodge professzora és a fizika kiváló egyetemi tanára. „Az APS-nek világszerte 50 ezer tagja van, és hatalmas megtiszteltetés, hogy a fizika összes területének számos nagyszerű fizikusa közül választottak ki” – nyilatkozta a tudós <https://maszol.ro/>

Hírek, események

TUDOMÁNYOS PROGRAMOK A „GENIUS” JÓTÉKONYSÁGI ALAPÍTVÁNY SZERVEZÉSÉBEN – A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány (JA) a háború ellenére is végzi tehetséggondozó és támogatói munkáját. A felsőoktatásban tanuló fiatalok és kutatók számára idén is számos pályázati lehetőséget indítottak, amelyek révén kiteljesíthetik kutatói munkájukat. Ahogy a korábbi években megszokhattuk, a „GENIUS” JA idén is

korcsoportonként és tantárgyak szerint szervezi meg tehetséggondozó programjait. Többek között meghirdették a Soós Kálmán Ösztöndíjprogramot, valamint várják a jelentkezőket a Fialat Kutatók Konferenciájára is <https://karpataljalap.net/>

KÉTNYELVŰ NEMZETKÖZI KONFERENCIÁT RENDEZETT A SOMORJAI FÓRUM KISEBBSÉGGUTATÓ INTÉZET ETNOLÓGIAI KÖZPONTJA – A magyar–német nyelvű „*Önállóság és közvetítés (?)*” című kétnapos tanácskozáson összesen 20 előadás hangzott el. A hét országból érkező előadók elsősorban a kisebbségi közegben végzett néprajzi és antropológiai kutatások, ill. a kisebbségi tudományosság témáit járták körbe. A prezentációkon túlmenően bemutatásra kerültek az ELTE BTK Néprajzi Intézetének újabb könyvei, valamint a Szabadkai Városi Múzeum tudománytörténeti panókiállítás is gazdagította a programot <https://foruminst.sk/>

DEBÜT-DÍJ 2021-BEN MEGJELENT TUDOMÁNYOS MUNKÁRA – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Bölcsész- és Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya 2006 óta évente debüt-díjat ítél oda a szakosztály első tudományos teljesítményét felmutató tagjának. A díj oklevélből és kutatásra fordítható összegből áll. A díj pályázat útján nyerhető el. A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó szakmai életrajzát (tanulmányok, munkahely, teljesítmények), a kiemelkedő szakmai eredmény leírását (2021. évi önálló kötet, szerkesztés, megjelent tanulmány), a munka egy példányát, valamint egy, az illető szakterületen dolgozó tekintély véleményét az illető munkáról. A pályázat benyújtható személyesen az EME kolozsvári székházában, vagy postázható a szakosztály címére 2022. november 10-ig (beérkezés időpontja). Postacím: Societatea Muzeului Ardelean, 400009 Cluj-Napoca str. Napoca. 2–4. A pályázatokat egy, a szakosztály tagjai közül kinevezett bizottság bírálja el. A díj átadására novemberben, a Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvény keretében kerül sor <https://www.eme.ro/>

"EZEKNEK KI KELL KERÜLNIÜK A NEMZET VÉRKERINGÉSÉBŐL" – **PODCAST** – Egy korabeli politikusi idézettel indítja új munkáját **Bajcsi Ildikó**, a komáromi származású történész. A mű a komáromi és Komárom környéki zsidóság 1938 és 1944 közötti jogfosztását dolgozza fel. A szerző volt az Adásidő podcastban **Somogyi Szilárd** vendége <https://ma7.sk/>

MAGYAR EGYETEMEN SZÜLETNEK NEMZETSTRATÉGIAI CÉLOK – **TONK MÁRTON**, A SAPIENTIA REKTORA A FELSŐOKTATÁS KIHÍVÁSÁIRÓL – *A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem nem diplomagyár* – szögezte le a Krónikának adott interjújában a 2001-ben alakult, 32 alap- és 12 mesterszakán 2400 diákot oktató felsőoktatási intézmény rektora. **Tonk Mártonnal** az új tanév kapcsán arról beszélgettünk, mit jelent az önálló magyar tanintézet életében a Romániában sokat hangoztatott egyetemi autonómia, továbbá hogy a Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön működő Sapientia miként tud megbirkózni az erdélyi magyar elvárásokkal <https://kronikaonline.ro/>

CSAKNEM KÉTSZÁZ ÚJ HALLGATÓ A MATE KÜLHONI MAGYAR NYELVŰ KÉPZÉSEIN – A 2022/2023. tanévben 171 fő nyert felvételt a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) külhoni magyar nyelvű képzéseire, azaz 2022. szeptemberében Beregszászon 28, Csíkszeredán 38, Révkomáromban 28, Székelyudvarhelyen 48, Zentán pedig 29 fő kezdhetette meg egyetemi tanulmányait. Ezeknek az oktatásoknak a legfőbb célja, hogy az adott térség aktuális gazdasági és munkaerőpiaci igényeihez illeszkedően támogassa a magyarság szülőföldön való boldogulását, valamint elősegítse a tudás- és technológiatranszfert <https://www.magyarhirlap.hu/>

VAJNASÁGI FIATAL TERMÉSZETKUTATÓK TALÁLKOZTAK TOPOLYÁN – Ökológia, természetvédelem, környezetvédelem, valamint a néprajz és a természet témaköréről értekeztek a VII. Vajdasági Fialat Természetkutatók Találkozóján. A topolyai Arcus Környezetvédő Egyesület két napos rendezvénye lehetőséget biztosít a fiatal kutatók tudományos munkáinak szakmai körben való bemutatására. Emellett számos szakmai előadás is színesítette a programot <https://pannonrtv.com/>

KETTŐS KÉPZÉSEK INDULNAK A RÁKÓCZI-FŐISKOLÁN – A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola magyarországi felsőoktatási intézményekkel (Debreceni-, Miskolci-, Nyíregyházi Egyetem) együttműködve

kettős képzést indít a 2022–2023-as tanévtől. A megállapodások ünnepélyes aláírására október 7-én került sor a Rákóczi-főiskolán. Ezt megelőzően **Hankó Balázs**, a Kulturális és Innovációs Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkára bejelentette a Stipendium Hungaricum program ukrainai meghirdetését <https://kmf.uz.ua/hu>

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁST KÖTÖTTEK A HTDK PROGRAM FOLYTATÁSÁRA – Nagyváradon került sor a Magyar Rektori Konferencia (MRK) soron következő plenáris ülésére. Az eseménynek a Partiumi Keresztény Egyetem adott otthont. Az ülés nyitásaként **dr. Borhy László**, az MRK elnöke és az ELTE rektora, **dr. Pálfi József**, a Partiumi Keresztény Egyetem rektora, és **dr. Hankó Balázs**, a Kulturális és Innovációs Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkára köszöntötte a résztvevőket. A rendezvény keretében a határon túli magyar felsőoktatás helyzetéről tartottak bemutatót az érintett intézmények vezetői: **dr. Tonk Márton**, egyetemünk rektora, **dr. Juhász György**, a Selye János Egyetem rektora, **dr. Csernicskó István**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora, **dr. Soós Anna**, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem rektorhelyettese, valamint **dr. Takács Márta**, az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dékánhelyettese <https://sapientia.ro/hu/>

MEGJELENT A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ERDÉLYBEN CÍMŰ ÖSSZEGZÉS A KAB ELSŐ IDŐSZAKÁRÓL – 15 évvel ezelőtt, 2007. szeptember 28-án alakult meg az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága, a KAB. Az évfordulóra az Ábel Kiadó gondozásában *A Kolozsvári Területi Bizottság megszervezése és működésének első időszaka A Magyar Tudományos Akadémia Erdélyben* címmel jelent meg **Péntek János** írása, melyben a KAB létrejöttére és működésének első éveire tekint vissza <https://kab.ro/>

A SELYE JÁNOS EGYETEM CSATLAKOZOTT AZ EGYETEMEK KÜLDETÉSÉT ÉS MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ ALAPELVEKET RÖGZÍTŐ MAGNA CHARTA UNIVERSITATUMHOZ – A Magna Charta Observatory konferencia harmadik napján, 2022. szeptember 16-án, 56 további új tag jelenlétében a Selye János Egyetem is csatlakozott az egyetemek küldetését és működését meghatározó alapelveket rögzítő “*Magna Charta Universitatum*” aláírásihoz. Az ünnepélyes aláírásra a világ legrégebbi felsőoktatási intézményében, a **Rötszakállú Frigyes** német-római császártól 1158-ban egyetemi címet szerző Bolognai Egyetemen került sor. A rendezvény résztvevőit a Bolognai Egyetem rektora, **Giovanni Molari** és a Magna Charta Observatory felügyelőbizottságának elnöke, **Patrick Deane** üdvözlötték. Az első charta aláírására 1988-ban került sor Bolognában, akkor 435 felsőoktatási intézmény csatlakozott az egyezményhez. A Magna Charta Universitatum jelenleg 967 tagot számlál. Nemzetközi kapcsolataink kiterjesztése terén jelentős előrelépés, hogy intézményünk is csatlakozott az okirat aláírói köréhez <https://www.ujs.sk/>

CURRENT TRENDS IN THE REGULATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EUROPEAN UNION INSTRUMENTS címmel rendezett online konferenciát a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem <http://jog.sapientia.ro/hu>

A BOSTONI MAGYAR TUDÓSKLUBBAN TARTOTT ELŐADÁST Both Csaba fizikus, a Northeastern University, BarabasiLab doktorandusz hallgatója *Hálózatvizualizáció gépi tanulással*, illetve **Le Marietta** szociológus, a Massachusetts Institute of Technology tudományos munkatársa *Demokrácia klímaváltozás idején - példák Budapestről* címmel <https://www.eventbrite.com/>

A SZLOVÁKIAI MAGYAR KÖZÖSSÉG ÉRTÉKRENDJE ÉS KULTURÁLIS VÁLTOZÁSAI – Ezzel a címmel tartott kétnapos tudományos konferenciát a Fórum Kisebbségkutató Intézet (FKI) Fűrön, amely során a (cseh)szlovákiai magyarság történetének és társadalmának megannyi aspektusát vizsgálták. A tanácskozás igazi multidiszciplináris esemény volt: a szociológia, demográfia, etnológia és történettudomány képviselői osztották meg kutatásaik eredményeit a jelenlevőkkel <https://ujso.com/>

FOLYTATÓDOTT A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANSZÉK NEMZETKÖZI KONFERENCIASOROZATA – Október 21-én kezdődök *A minoritás poétikái II.* címet viselő tanácskozás az Újvidéki Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén. A tanácskozás a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék 2021-ben útjára indított

konferenciasorozatának második rendezvénye volt. A konferenciával a tanszék minden évben fennállásának – **Sinkó Ervin** nevezetes székfoglalójának – évfordulóját is megjelöli. A tanszék közleményében kiemeli: A tavalyi nyitótanácskozáshoz hasonlóan az idei konferencia előadásai a kisebbségi irodalmak mellett a többségi elvárásokkal szembenő, szociális vagy politikai értelemben kirekesztett csoportok álláspontját, identitását szóhoz juttató műveket is értelmeztek <https://www.vajma.info/>

WANEK FERENC TUDOMÁNYNÉPSZERŰSÍTŐ ELŐADÁSA SZÉKELYUDVARHELYEN – Könyvbemutatóval egybekötött tudománynépszerűsítő előadást tartott **Wanek Ferenc** a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár olvasótermében. Könyvének címe: *Fordulópontok és meghatározó személyiségek Erdély altalajkincseinek megismeréstörténetében 1920 előtt*. **Wanek Ferencnek**, az erdélyi földtudományok mesterének új kötete kiemelt időrendi példákon keresztül próbál képet alkotni Erdély altalajkincseinek megismerés- és bányászattörténetéről – tudományos igényességgel, de a közérthetőséget és olvashatósságot is szem előtt tartva. Ugyanakkor, bemutatja Erdély gazdagságát a mai társadalom számára is kritikus nyersanyagokban (földgáz, kősó, alap- és nemesfém-érctelepek, széntelepek), amely nemcsak a korábbi századok felfedezőinek jelentett kihívást, hanem korunk geológus kutatójának és társadalmának is izgalmas feladat és lehetőség ezen altalajkincseink feltárása és ésszerű/felelős hasznosítása. Szervezők: Kolozsvári Akadémiai Bizottság Földtani szakbizottsága és a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár <https://kab.ro/>

NAGYVÁRADON INDÍTOTT MÉRNÖKKÉPZŐT AZ ÉPÜLŐ BMW GYÁR SZÁMÁRA A DEBRECENI EGYETEM – A 75 kilométerre fekvő Nagyváradon indított mérnöki képzést a Debreceni Egyetem, melynek végzősei nagy eséllyel a Debrecenben épülő BMW gyárban helyezkednek majd el. *Az oktatásnak a Partiumi Keresztény Egyetemen biztosít helyet, melyet a magyar állam tart fenn. A programot 2020-ban indították el, a döntésnél pedig számított az a jelenség is, hogy a határ menti megyék fiataljai közül sokan egyébként is Debrecenben vagy Budapesten tanulnak tovább* – idézte az ebihoreanul.ro **Nagy Sándort**, a tanszék vezetőjét. Az oktató szerint mivel a Partiumi Keresztény Egyetem egyelőre csak bölcsészettudományi képzésre rendelkezik akkreditációval, abban állapodtak meg, hogy amíg meg nem szerzi a műszaki akkreditációt is, addig a Debreceni Egyetem szervezi az oktatást <https://transtalex.ro/>

„AMIT LEHET, AZT ÁLLAMI EGYETEMEN KELL MEGVALÓSÍTANI?” – SOÓS ANNA, A BBTE REKTORHELYETTESÉ A MAGYAR OKTATÁS 150. ÉVÉRŐL – *Nagyon fontos a magyar nyelvű oktatással is rendelkező állami egyetemek és az erdélyi magyar magánegyetemek közötti együttműködés, de amit lehet, azt az állami egyetemen kell megvalósítani* – jelentette ki a Krónikának adott interjúban **Soós Anna**, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem rektorhelyettese. A magyar tagozat vezetője a magyar oktatás bevezetésének 150. évfordulója kapcsán a BBTE magyar múltjának felvállalásáról, a magyar tagozat helyzetéről és a jövőbeli kihívásokról, illetve a Szegedi Tudományegyetemmel való együttműködésről is mesélt <https://kronikaonline.ro/>

SÁRÁNDI TAMÁS ELŐADÁSA AZ 1868-1944 KÖZTI OKTATÁSPOLITIKÁKRÓL – **Sárándi Tamás** történész (Maros Megyei Múzeum) tartott előadást az EME központi épületének konferenciatermében *Állandóság az uralomváltásokban. A nemzetiségi oktatáspolitikai vázlatos története 1868-1944 között* címmel. Összehasonlító módszerrel ismertette a fenti időszakban egymást követő magyar és román államhatalmak oktatáspolitikáját, különös tekintettel ennek nemzetiségpolitikai vetületeire. Az előadáson belül hangsúlyos szerepet kapott az uralomváltások és az egyes nemzetépítési törekvések oktatásra (elsősorban az elemi oktatásra) gyakorolt hatása is <https://www.eme.ro/>

TANÁCSKOZÁS AZ ÚJVIDÉKI BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KARON: A MINORITÁS POÉTIKÁI II. – Másodízben rendezte meg az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék A minoritás poétikái című tanácskozását október 21-én, pénteken a Bölcsészettudományi Karon. A perifériára szorult, alárendelt helyzetben élők, a nyelvi, faji, nemi, társadalmi, politikai szempontból kisebbségben élők perspektívája egyre hangsúlyosabban van jelen mind a szépirodalomban, mind az irodalomtudományban az utóbbi években. Az újvidéki Magyar Tanszék –

helyzetéből adódóan is – kiemelten foglalkozik a minoritás kérdéseivel, ennek egyik fontos fóruma a tavaly elindított nemzetközi konferenciasorozat <https://www.vajma.info/>

NÉPRAJZTÖRTÉNETI KONFERENCIÁT SZERVEZTEK KOLOZSVÁRON – 14. alkalommal szervezték meg a néprajztörténeti konferenciát Kolozsváron október 6-8. között a Kriza János Néprajzi Társaság, a BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet, a MTA KAB Néprajzi és Antropológiai Szakbizottsága és az Erdélyi Múzeum-Egyesület szervezésében. A korábbi konferenciák Erdély-központúsága után az idei tartalmas előadássorozat a teljes magyar nyelvterületen zajló néprajzi kutatások eredményeit mutatta be, így több magyarországi kutató előadására is sor került. A Kolozsvári Rádió interjút készített **Keszeg Vilmos** néprajzkutató egyetemi tanárral, a konferencia főszervezőjével, amely **ezen a linken** hallgatható meg <https://www.eme.ro/>

AZ ÓKORTÓL A DIGITÁLIS KÉPFELDOLGOZÁSIG – A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács TUDOMÁNYOS FÓRUM című programsorozata keretében mutatták be **dr. Lukity Tibor** rendes egyetemi tanár, a VMAT alelnöke és **Tamara Kopanja** PhD hallgató új kötetét, melynek témája a variációs számítás a képfeldolgozásban <https://vmat.rs/>

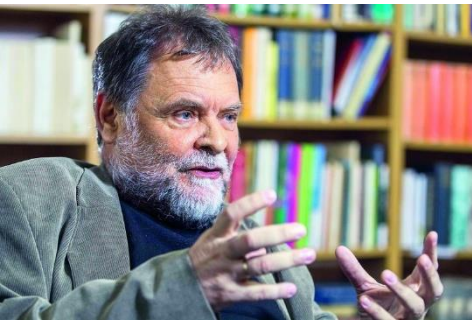
PARADIGMAVÁLTÁS AZ OKTATÁSBAN ÉS A TUDOMÁNYBAN – KONFERENCIA – Az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karán a fenti címmel rendeztek konferenciát – A Kar az évente szervezett nemzetközi konferenciáin hagyományosan három szűkebb témakörbe csoportosítja a résztvevők munkáját (interdiszciplináris, módszertani, IKT használata az oktatásban). Az idei évi konferencia is tagolt volt, de egységes tematikájú, melynek keretében alkalom adódott különböző szempontok szerint elemezni, vizsgálni a paradigmaváltás témáját ... <https://mta.hu/>

ERDÉLY ÉS MI: ÍGY ÉRTELMEZI ÉS KÉSZÍT FESTMÉNYT AKÁR TÁJAINKRÓL IS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA – Már évek óta vita folyik arról, hogy a mesterséges intelligencia képes-e ember által művelt művészetre? Legutóbb 2019 környékén kapott nagyobb médiafigyelmet a téma, azóta idén nyáron ért el újabb szintet a technológia. Erdélyben most először Csíkszeredában mutatnak be kimondottan olyan festményeket, amelyeket MI generált, a témáról **Szabó W. Péter** MI kutatóval, a Tengr.ai platform alkotójával beszélgettek – Idén Csíkszereda adott otthont a 8. Digitális Székelyföld Konferenciának, ahol ritkaságnak számító kiállításra is sor került: olyan festményeket mutattak meg az érdeklődőknek, amelyeket mesterséges intelligencia (MI) állított elő... <https://transtalex.ro/>

ÁTADTÁK A SOÓS KÁLMÁN-ÖSZTÖNDÍJAKAT A RÁKÓCZI FŐISKOLÁN (VIDEÓ) – Átadták a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán a Soós Kálmán-ösztöndíjakat. A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány által gondozott Soós Kálmán-ösztöndíjprogram fő célja a Kárpátalján működő magyar nyelvű felsőoktatási intézmények és szakok együttműködésének elősegítése. *Soós Kálmán mindig is ellenállt annak, hogy a fiatal kutatók valami tőlünk idegen témában kutassanak, hiszen számunkra, akik Kárpátalján élünk első sorban helyi témákat kell, hogy bemutassunk és kutassunk*, emelte ki megnyitóbeszédében **Orosz Ildikó** a főiskola elnöke. Az ösztöndíjprogramban a hagyományokhoz híven idén is három kategóriát hirdettek meg: Kárpátaljai Vándoregyetem, kárpátaljai vonatkozású kutatások támogatása, valamint magyar nyelvű oktatási jegyzetek és magyar nyelvű szaknyelvi szótárak készítése <https://karpat.in.ua/>

ÜNNEPI MEGNYITÓ ESZÉKEN – Az Eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, a Glotta Nyelvi Intézet, a Kulturális Identitás és a Regionális Örökséget Kutató Központ és a Zrínyi Magyar Kultúrkör közös szervezésében került sor 2022. november 03-án 17.00-20.00 óra között az Eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán a Magyar Tudomány Ünnepeinek megnyitójára. A megnyitón a három előadás mellett (**Medve Zoltán**, egyetemi tanár (Eszék), **Katalinić Krisztina**, egyetemi docens (Zágráb), **Szoták Szilvia**, OFFI (Budapest)) rövid kulturális programra is kerül sor... <https://mta.hu/>

A KÁRPÁT-MEDENCE FÖLDRAJZA: TERMÉSZET, TÁRSADALOM, GAZDASÁG, NÉPRAJZ CÍMŰ KÖTET BEMUTATÓJA – A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszék olvasótermében került sor a Kárpát-medence földrajza című kötet elektronikus változatának bemutatására. [...] Kétéves előkészítő munka eredményeként idén nyáron elektronikus kiadványként napvilágot látott A Kárpát-medence földrajza: természet, társadalom, gazdaság, néprajz kiadvány. A kötet egy olyan összeállítás, amely az érdeklődők széles köre számára jelenthet élvezhető olvasmányt, de részévé válhat a térség felsőoktatási intézményeiben oktatott Kárpát-medence földrajza kurzus ajánlott irodalmának, valamint felhasználható az iskolai honismeret oktatásában is... <https://mta.hu/>

RÉGEN PESTIS-, MA COVID-EMLÉKMŰVEK – Konferenciával ünnepelte létrejöttének 25. évfordulóját a Fórum Kisebbségkutató Intézet Komáromi Etnológiai Központja. **Liszka Józseffel**, a központ alapító vezetőjével az előadások témáiról, a hazai néprajztudomány jelenéről és jövőjéről, valamint új könyvéről is beszélgettek – „...Kisebbségben a (néprajz)tudománynak három fontos feladata lehet. Az első az adott nemzeti közösség identitásának és önismeretének megerősítése, a másik a hídszerep az anyanemzet és az államalkotó nemzet között, a harmadik pedig az, hogy a nemzetközi tudományos berkekben is megállja a helyét. Hét országból, Ukrajnából, Romániából,

Szerbiából, Magyarországról, Szlovákiából, Németországból és Kanadából huszonegy előadó konkrét példákön keresztül, vagy elméleti szinten járta körbe ezt a témát. Itt kell megemlítenem fiatal kollégáink, **Vataščin Péter** nevét, aki az emlegetett konferencia szervezésében oroszlanrészt vállalt ... vannak kisebbségi látásmódot igénylő témák, mint teszem azt a szlovákiai magyarok mindennapi kultúrájának változásai az utóbbi száz évben az impériumváltások tükrében. Ami nem jelenti azt, hogy a többségi nemzethez tartozó etnológus nem kutathatná, de más lenne a látószöge ...” <https://vasarnap.com/>

Várható események, felhívások

FOLYTATJA TUDOMÁNY-NÉPSZERŰSÍTŐ TEVÉKENYSÉGÉT A BOLYAI TÁRSASÁG – HIBRID INTERDISZCIPLINÁRIS KONFERENCIÁT SZERVEZNEK NOVEMBERBEN – Töretlen lelkesedéssel folytatja eddigi tevékenységeinek – tudományos konferenciáinak, a Virtuális Bolyai Egyetem előadásainak – szervezését, valamint más civil szervezetekkel való együttműködését a Bolyai Társaság, akárcsak a társaság tudományos szakkönyvkiadója, az Egyetemi Műhely Kiadó a kiadványok megjelentetését – hangzott el a társaság székhelyén szervezett sajtótájékoztatón, amelyen a vezetőség tagjai a következő év terveiről számoltak be. A megszervezésre váró programok, valamint a könyvkiadói tevékenység mellett azokról az újdonságokról is szerettek volna hírt adni, amelyeket az elmúlt időszakban sikerült megvalósítaniuk. **Rüsz-Fogarasi Enikő** BBTE-oktató, a Bolyai Társaság elnöke elmondta: a továbbiakban is támogatják a magyar felsőoktatás fejlődését. Tevékenységeik közül kiemelte az interdiszciplináris konferenciát, amellyel megteremtik az átjárhatóságot a szakterületek között, miközben megismerik egymást, illetve tanulnak egymástól <http://szabadsag.ro/>

MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE 2022 – TUDOMÁNY: ÚT A VILÁG MEGISMERÉSÉHEZ – Az erdélyi eseménysorozat nyitó ünnepségére a Kolozsvári Akadémiai Bizottság szervezésében 2022. november 11-én kerül sor a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen (Köteles Sámuel utca 6.). A megnyitó előadást **Kollár László Péter** akadémikus, az MTA főtitkára tartja „Az egyetem feladatáról” címmel <https://kab.ro/>

VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG – FELHÍVÁS TUDOMÁNYOS TANÁCSKOZÁSON VALÓ RÉSZVÉTELRE
– A Vajdasági Magyar Tudományos Társaság értesíti tagságát és minden érdeklődőt, hogy a Társaság a Magyar Tudományos Akadémia védnöksége alatt Újvidéken november 12-én tudományos tanácskozás keretében emlékezik meg a Magyar Tudomány Napjáról. A tanácskozásra Vajdaság Autonóm Tartomány Képviselőházának II. emeleti tanácstermében kerül sor (Újvidék, Platon püspök u. sz. n.). Az idei tanácskozás kerettémája: *Kódex, társadalom és természet*. A tanácskozáson előadóként tudományos kutatók és publicisták vehetnek részt mind a társadalom-, mind a természettudományok területéről. A tanácskozás alkalmat ad kutatóinknak időszerű csoportos és egyéni kutatásaik és azok eredményeinek bemutatására ...
<https://www.magjarszo.rs/hu/>

A KOLOZSVÁRI MAGYAR AKADÉMIAI BIZOTTSÁG ARTES LIBERALES SOROZATÁNAK KÖVETKEZŐ ESEMÉNYEI:
BARTOS-ELEKES ZSOMBOR: ERDÉLY HELYNEVEI ÉS HASZNÁLATUK AZ UTÓBBI KÉT ÉVSZÁZAD TÉRKÉPEIN – Esemény időpontja: 2022.11.17., 18:00 – Toplica vagy Maroshévíz? Nyugati-havasok vagy Erdélyi-szigethegység? Szentegyház vagy Tükör utca? Az erdélyi helynevek használatát jelentősen befolyásolja, hogy miként változtak a helynevek az utóbbi két évszázadban. Az előadás során a helységnevek, pár domborzati név és egyes utcanevek változásán keresztül pillantunk bele e történetbe, továbbá abba, hogy a térképi nyelv- és névhasználatnak milyen divatjai voltak a korábbi korszakokban – Csatlakozás: **Zoom link** – Az előadást a **KAB YouTube csatornáján** élőben közvetítik • **VERES VALÉR: DEMOGRÁFIAI FOLYAMATOK, NÉPSZÁMLÁLÁS ROMÁNIÁBAN: AZ ERDÉLYI MAGYAROK HELYZETE** – Esemény időpontja: 2022.11.28., 18:00 – A demográfiai változások meghatározó erővel hatnak a társadalmi élet különböző területeire, a munkaerőpiactól az oktatáson át a párkapcsolatok alakulásáig. Az erdélyi magyarok népesedési viszonyai, demográfiai folyamatai, romániai és európai kontextusban is sokat változtak az elmúlt három évtizedben. Mi több, a közösségen belül jelentős regionális eltérések vannak, elérő kihívásokkal kell megküzdeni. Az idei népszámlálás még aktuálisabbá teszi a népesség demográfiai állapotáról való beszélgetést¹ <https://kab.ro/>

MTNE 2022 - ERDÉLYI TERMÉSZETTUDOMÁNYI KONFERENCIA (ETK-21) – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) Természettudományi Szakosztálya A Magyar Tudomány Napja Erdélyben Fórumhoz kapcsolódóan (21. Fórum) az idén is megszervezi az Erdélyi Természettudományi Konferenciát (ETK-21) 2022. november 19-én videókonferencia formájában. A Konferencia munkálatai az eddigi gyakorlatnak megfelelően a biológia, fizika, földtudományok, kémia, környezettudományok szekciókban folynak majd. A rendezvény fő célja lehetőséget biztosítani a természettudományok különböző területeit művelők számára az egymás munkájával való találkozásra <https://www.eme.ro/>

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE KÁRPÁTALJÁN – A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT), illetve a kárpátaljai magyar tudományosság a hagyományokhoz híven idén is részt vesz a MTÜ méltó megünneplésében. Az alábbiakban a KMAT közreműködésével a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán megrendezésre kerülő eseményekről kaphatnak rövid tájékoztatást ... <https://kmat.uz.ua/>

*Kérjük szíves közreműködésüket abban, hogy a tájékoztató azon részei, amelyek a kutatóhely számára relevánsak, megküldésre kerüljenek annak vezetősége, illetve minden érdeklődő és érdekelt munkatárs részére.
Együttműködésüket köszönjük!*

¹ Mindkét előadó a Babeş-Bolyai Tudományegyetem oktatója